

ความหลากหลายของพืชสมุนไพรตามภูมิปัญญาท้องถิ่น
 ในอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม
 Medicinal Plant Diversity from Local Wisdom in Na Kae District,
 Nakhon Phanom Province

ผศ.ดร.วรรณชัย	ซาแพ่น
ผศ.ดร.วิลาวัลย์	พริ้มพรม
สุกัญญา	นาคะวงศ์

ได้รับทุนสนับสนุนการศึกษาวิจัยจากกองทุนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย
 กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
 กระทรวงสาธารณสุข
 พ.ศ. 2560

บทคัดย่อภาษาไทย

การออกสำรวจและเก็บตัวอย่างพืชสมุนไพรในอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม และอุทยานแห่งชาติภูผายล ดำเนินการระหว่างปี พ.ศ. 2559 ถึง พ.ศ. 2560 ได้ศึกษาสัณฐานวิทยา ระบุชนิด เขียนคำบรรยายลักษณะ และการใช้ประโยชน์เป็นสมุนไพรจากพืชที่พบ พบพืชสมุนไพรทั้งหมดจำนวน 203 ชนิด ใน 67 วงศ์ และ 3 วงศ์ย่อย โดยวงศ์ที่พบมากที่สุดคือวงศ์ Leguminosae คือพบจำนวน 58 ชนิด วงศ์ที่พบรองลงมาคือวงศ์ Rubiaceae พบจำนวน 11 ชนิด อวัยวะของพืชที่นำมาใช้มากที่สุดคือลำต้น รองลงมาคือ ราก ในขณะที่พืชสมุนไพรส่วนใหญ่ถูกนำมาใช้รักษาโรคเกี่ยวกับระบบทางเดินอาหาร ตัวอย่างพรรณไม้ที่ศึกษาถูกเก็บรักษาไว้ที่หอพรรณไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

Exploration and collection of medicinal plants in Na Kae District, Nakhon Phanom Province and Phu Pha Yon National Park were performed between the years 2016 and 2017. Morphological characters and medicinal uses were studied. Morphological descriptions were prepared. Specific names were identified. Two hundred and three species in sixty seven families and three subfamilies of medicinal plants were found. The Leguminosae is the richest family (58 species), followed by the Rubiaceae (11 species). Stem and root are the most popular uses respectively. Most plant were used for gastrointestinal system. Herbarium specimens were kept in Department of National Parks, Wildlife and Plant Conservation.